
Oslavy Mezinárodního dne studentstva 17. listopadu 2008

Oslavy Mezinárodního dne studentstva 17. listopadu 2008

Oběť i pochodeň: Není slavný ten národ, který nemá vůli bránit svou svobodu. Oslavy Mezinárodního dne studentstva 17. listopadu 2008

Velebné tóny chorálu Ktož jsú boží bojovníci v provedení mužské části Zpěváckého spolku Hlahol zahájily letošní oslavy Mezinárodního dne studentstva – 17. listopadu. Oficiální vzpomínkové setkání studentů a pedagogů českých vysokých škol, vrcholných představitelů reprezentace České republiky, diplomatického sboru, velvyslance Slovenské republiky, poslanců Evropského parlamentu, primátora hlavního města Prahy, zástupců pražských městských částí, veřejných ochránců lidských práv, Ústavního soudu, Armády České republiky, církví a veřejnosti začalo v 9 hodin před Hlávkovou kolejí v Jenštejnské ulici v Praze 2. Organizátorem oslav byla Studentská komora Rady vysokých škol a Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových.“ Záštitu nad oslavami převzal Ján Figel, komisař Evropské unie pro vzdělávání, výchovu, kulturu a mládež.

Pochopení nesamozřejmosti svobody a nutnosti neustále ji obhajovat a posilovat bylo základním konceptem letošních oslav. Nezastupitelnou roli při obraně svobody a demokracie mají sami studenti - to zdůrazňovali všichni, kteří na vzpomínkové slavnosti vystoupili se svým projevem. „Kolej, kterou Josef Hlávka založil pro nadané nemajetné české studenty a kde byl i student Jan Opletal, se stala jako symbol protinacistického odporu první obětí útoku německých ozbrojených sil. 17. listopadu v ranních hodinách byla kolej přepadena, devět studentů na místě zastřeleno, ostatní odvezeni do koncentračních táborů,“ přiblížil tehdejší události Mgr. Miroslav Jašurek, tajemník a tiskový mluvčí Studentské komory Rady vysokých škol. „Tato tragická událost symbolizovala budoucí osud českého národa bez ohledu na politickou orientaci tehdejších studentů. Zápas o hodnoty české státnosti ale musíme svádět i dnes. Se znepokojením sledujeme útoky na legionáře, zpochybňování zásluh krajanských spolků, zlehčování úlohy domácího i zahraničního odboje a snahy útočit na demokratické hodnoty republiky. To je důležitým mementem odkazu 17. listopadu.“

K současnosti a aktuálním událostem upřel svou pozornost i předseda vlády ČR premiér Mirek Topolánek: „Přestože si dnes připomínáme události před devětašedesáti lety, chtěl bych obrátit vaši pozornost k době, která následovala o padesát let později. 17. listopadu 1989 jsme díky statečnému občanskému postoji studentů získali svobodu. Považujeme ji za samozřejmou hodnotu a nedovedeme si představit, že bychom o ni mohli přijít. Měli bychom si ale uvědomit, jak nesamozřejmá je svoboda!, a že většina obyvatel planety má vlády, které nerespektují jejich svobodu a lidská práva a že je-li kdekoliv na světě svoboda ohrožena, je ohrožena i svoboda naše. Když se pokoušíme svobodu bránit v Afghánistánu nebo v Iráku, narážíme na nesouhlas, narážíme na ty, kteří nedokáží bojovat za svou svobodu a bojí se, aby se Moskva nezamračila. Uvědomme si, že svou svobodu bychom nezískali bez spojenců a bez spojenců ji

ani neudržíme. Se znepokojením sledujeme, že ani některé západní státy si neuvědomují, že svoboda je nedělitelná a zpochybňují nutnost obrany svobody, se znepokojením sledujeme návrat komunistů k moci, i když zatím jen na regionální a krajské úrovni. Naše země je pevně zakotvena v NATO, v Evropské unii, v demokratických, politických a ekonomických hodnotách evropského společenství. Bez tohoto zakotvení bychom museli sami čelit agresivní politice komunismu a Moskvy," uzavřel svou řeč Mirek Topolánek.

Po premiérově České republiky vystoupili se svými projevy předseda Ústavního soudu ČR JUDr. Pavel Rychetský a šéf zahraničního odboru Sekretariátu prezidenta republiky Ing. Ladislav Mravec: „Není náhodou, že diktátorským režimům nejvíce vadí vzdělání lidí,“ řekl ve zdraví prezidenta České republiky Václava Klause Ing. Mravec, „vzdělání lidí se hůř ovládají. Útoky na vysoké školy nebyly jen útoky na jednotlivce, ale na celou vzdělanost národa. Historie let 1939, 1968 a 1989, která se odvíjela z tohoto místa - Hlávkovy koleje, je toho svědkem...“

Osobnost dr. Josefa Hlávky stručně připomněl rektor ČVUT prof. Ing. Václav Havlíček, CSc.: „Dr. Josef Hlávka byl naším absolventem a třetím čestným doktorem ČVUT. V koleji, kterou založil, dodnes působí nejlepší doktorandi pracující pro vysoké školy, budoucí vůdčí síla národa, která vždy měla odvahu postavit se totalitní moci.“

Prolínání odkazu studentského boje za svobodu v klíčových momentech dějin novodobého českého státu připomněl rektor Univerzity Karlovy prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.: „Tehdejší obyvatelé Československa očekávali brzký konec války a tak také chápali a snášeli každodenní hrubý teror nacistické okupace. Tomu nasvědčovala i demonstrace 28. října, která svým rozsahem byla ojedinělá v celé Evropě. S manifestací vyjadřovala své sympatie i tehdejší česká policie. Při pohřbu Jana Opletala 15. listopadu, který byl další manifestací odporu proti okupaci, proto byly nasazeny nacistické oddíly SS. 16. listopadu byl dán osobním rozkazem Hitlera povel k útoku na vysoké školy v Protektorátu Čechy a Morava, který odstartoval teror 17. listopadu i následujících let. Chtěl bych upozornit na riziko plíživosti totalitní moci. Dnes se znepokojením sledujeme, jak politická strana zodpovědná za totalitu se znovu dostává k moci, byť na krajské úrovni, jak se opět zpochybňují akademické svobody vysokých škol, kdy jim mají být odebrány části akademické samosprávy a předány lokálním politikům. Studenti vždy dokázali akademické svobody i demokracii bránit a jsou i dnes pozitivní konstruktivní silou,“ uzavřel své vystoupení prof. Hampl.

„Chtěl bych při této příležitosti vzpomenout zejména na ty, kteří se odvážili vzdorovat nástupu komunismu u nás v únoru 1948,“ připomněl začátek nové totality primátor hlavního města Prahy Pavel Bém. „Byli to opět studenti, kteří ji postřehli nejdříve a kteří svou nekompromisností a radikálností vždy byli lakmusovým papírkem společenských změn, kteří se starají o duši národa, aby žila dynamickým a bohatým, životem. Studenti mají sílu, potenciál a energii a jsou nadějí, že nesejdeme ze správné cesty. Studenti vždy dokázali, že dobře znají hodnotu svobody, cti a statečnosti.“

Tichým účastníkem oslav bylo i samo místo, kde se vzpomínkové setkání uskutečnilo, tedy Hlávkova kolej. Dramatické osudy koleje oněch listopadových dnů roku devětatřicátého vyvstávaly postupně z útržků projevů a i po desetiletích budily hrůzu nad nacistickou brutalitou a obdiv k těm, kteří v této zkoušce obstáli a kteří právem poutali pozornost přítomných novinářů a televizních štábů – tedy k přímým pamětníkům listopadových událostí z roku 1939, bývalým studentům a tehdejším obyvatelům Hlávkovy koleje.

„Chtěl bych vám říct, jaká byla generace tehdejších Hlávkových kolejáků,“ zavzpomínal dr. Josef Vlach, bývalý student a jeden z těch, kteří byli zatčeni komandem SS 17. listopadu 1939 a poté odvezeni do koncentračního tábora v Sachsenhausenu. „Studenti z Hlávkovy koleje v sobě nesli silný náboj vlastenectví a byli připraveni ho hájit. Byli první obětí nacismu u nás a zažehující pochodní, která plála i při květnovém povstání roku čtyřicátého pátého. Byli jsme jednotní a jednotná byla i naše vzájemná podpora. Jednali jsme v duchu rytířského hesla Společný krov, společný stůl, v bratrství a lásce srdce půl. Tehdejší studenti byli rytíři ducha i těla, měli i povinný šerm. A není slavný ten národ, který nemá vůli bránit svou svobodu. Proto bych chtěl zdůraznit nutnost znát dějiny, jako jsme je znali my v roce 1939. Jen ten národ, který zná minulost, může dobře pracovat pro svoji budoucnost,“ zakončil svou řeč Josef Vlach.

Po skončení oficiálního vzpomínkového setkání před Hlávkovou kolejí přešel průvod účastníků oslav do Žitné ulice, kde byla uctěna památka studentů hájících akademické svobody a lidská práva. Pořadatelem oslav Mezinárodního dne studentstva byla Studentská komora Rady vysokých škol, která je organizací zastupující studenty všech vysokých škol v České republice na celostátní i mezinárodní úrovni.

Vyvrcholením oslav Mezinárodního dne studentstva a Dne boje za svobodu a demokracii byl slavnostní koncert ve Velké aule Karolina. Po zahájení slavnostního večera předsedou Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ prof. JUDr. Václavem Pavlíčkem, CSc. si přítomní vyslechli projev rektora Univerzity Karlovy prof. RNDr. Václava Hampla, DrSc.. Úvodní část večera zakončilo vystoupení Petra Pošty, posluchače 6. ročníku Lékařské fakulty UK v Plzni.

Program oslav završilo provedení oratoria Stabat Mater, op. 58 Antonína Dvořáka v interpretaci Orchestru a sboru Univerzity Karlovy v Praze. Sólové party přednesli Petra Šimková – soprán, Martina Kociánová – alt, Rafael Alvarez – tenor a Petr Sejpal – bas. Provedení díla dirigoval Haig Utidjian.